

Vlada baje popušča napram Japonski-Predlog o stavkah

Govori se, da je vlada "prodala" Kitajsko

O noti, ki jo je ameriška vlada izročila Japonski, se trdi, da vsebuje pomirjevalno stališče Amerike. — Izpušča se baje zahteva, da mora Japonska zapustiti Kitajsko.

Washington, D. C. — Kaj je vsebovala nota, ki jo je, kakor je bilo večer poročano, predal državni tajnik Hull v sredo zvečer japonskima zastopnikoma Kurusu in Namuru, o tem ni javnost niti tedaj, niti še v četrtek vedela absolutno ničesar določenega. Poučeni o vsebini so bili le lokalni diplomati dežel, ki imajo na daljnem vzhodu svoje interese, torej ameriški, britanski, kitajski in nizozemski ter povrh tudi avstralski, toda ti ne razodenejo niti z besedico, kaj so slišali.

Ta nota je bila odgovor ameriške vlade na zahteve, ki jih je stavila na njo Japonska, da se prepreči spopad med obema deželama. Dočim se torej uradno o vsebini ničesar ne ve, se je pa postrani pričelo šušljati, da je Rooseveltova vlada nekako "prodala" Kitajsko. Govori se namreč, da se v noti zahteva od Japonske le, da preneha ta z vsako nadaljnjo agresivnostjo proti severozapadu in proti jugozapadu, torej proti Rusiji in proti Indo-Kini ter Siamu, nobene določbe pa ni, da se ima Japonska odstraniti tudi iz Kitajske.

Med prikritim razburjenjem, ki je zavladalo zaradi teh govoric med kitajskimi in njim naklonjenimi krogi, je pa predsednik Roosevelt povabil k sebi na konferenco v četrtek oba japonska zastopnika, bržkone, da sliši njih mnenje o noti. Tudi ta konferenca je bila seveda tajna.

Da mora biti kolikor toliko resnice na omenjenih govoricah, se razvidi iz izjave, ki jo je po dal neki vladni uradnik, ko je dejal, da je vlada storila ta korak, "ker želi odložiti vojno še

POROČILA Z DVEH BOJIŠČ

Pri Moskvi se Rusi ojačili. — Obroč pri Tobruku prebit.

London, Anglija. — Z obeh glavnih bojišč, namreč iz Rusije in iz Libije, so prispela v četrtek nekoliko bolj zadovoljiva poročila. Sovjetsko poročilo trdi, da se je ruska fronta pred Moskvjo toliko ojačila, da je ustavila nazijsko silo na obeh krilih. Nikakor pa ne omalovažuje resnosti položaja, kajti, kakor pravi, so udarili naziji z novo ogromno silo naravnost od zapada Moskve. — Iz Libije pa govori vest, da so britanske čete, več mesecev obkoljene v Tobruku, prodrele skozi obroč in se združile z zunanjimi britanskimi silami. Odločitve pa v Libiji še ni.

NAZIJI SVARI ZED. DRŽAVE

Berlin, Nemčija. — Nazijski minister von Ribbentrop je v sredo naslovil na ameriško ljudstvo svaro, da bo lend-lease politika njih vlade spravila Zed. države v tako "gospodarsko krizo, da podobne še ni nobena dežela nikdar videla." Povrh pa bo to, pravi, tudi brezuspešno, češ, da bo Nemčija kljub temu zmigala.

za nekoliko mesecev." Zdi se torej, da je moral prinesiti Kurusu v resnici neke vrste ultimatum Washingtonu od svoje vlade. Vprašanje pa je, ali bo Japonska tudi s to popustitvijo ameriške vlade zadovoljna, ker bi se morala s tem odreči svojemu načrtu za "novi red" v Orientu.

RUSI IMAJO BAJE SE VELIKE ZALOGE

Zeneva, Švica. — Neki tukajšnji list v članku, priobčenem zadnje sredo, trdi, da nemške trditve o ruskih zalogah in o produkciji niso točne. Dočim pravijo Nemci, da je ruska armada domala že razbita, produkcija pa, da se bliža popolnemu razpadu, pa povdarja ta list, da imajo sovjeti še ogromne rezerve moštva in materiala. Na daljnem vzhodu. Vsa tamkajšnja armada maršala Bluecherja, obstoječa iz pehote, motoriziranih in zračnih sil, je še popolnoma nedotaknjena, pravi list, industrija, ki jo ima Rusija na vzhodni strani Volge, pa lahko producira na mesec po 2.500 tankov, 2.000 aeroplanov in 10.000 trukov. Prizadeta pa je občutno industrija za municijo, toda vlada je že prej poskrbela za tak slučaj ter je nagromadila ogromne množine municije na vzhodu Volge.

DR. BORIS FURLAN V CHICAGI

Chicago, Ill. — Dr. Boris Furlan, redni profesor ustavnega prava na ljubljanskem vseučilišču, bo prišel v nedeljo 30. novembra v Chicago in morda ostane tu še par dni delj. — Dr. B. Furlan, je bil delegat Jugoslavije na Mednarodni delavski konferenci, ki se je pred kratkim vršila v New Yorku. Udeleževal se je aktivno njenega delovanja ter se udeleževal v najvažnejših odsekih, ki so določali smernice delavske konference same. Na narodni Dan jugoslovanskega Ujedinjenja, ki se obhaja v Pilsen Park Paviljonu v nedeljo 30. novembra ob treh popoldne, bo imel govor in vsi Slovenci, ki se utegnejo udeležiti te proslave, ga bodo lahko poslušali.

DRUGI ZAHVALNI DAN

Kakor zadnjih par let, tako se tudi letos ni praznoval Zahvalni dan po celi deželi istočasno. Večina držav ga je imela zadnji teden, druge pa, 16. po številu, so ga obhajale ta četrtek. Nasprotno pa bo od prihodnjega leta naprej zopet enoten dan za praznik, namreč zadnji četrtek v novembru.

Osnutek določa vrsto dolgotrajnih pogajanj

Kongres dobi v obravnavo zakonski predlog, določen, da prepreči stavke. — S celo vrsto pogajanj se ima pridobiti čas za mirno poravnavo.

KRATKE VESTI

— Pariz, Francija. — Namesto, da bi streljali talce, so uvedli naziji proti terorističnim činom novo metodo, namreč denarno globo. Tako je bila Parizu naložena globa milijon francov zadnje sredo za bombni napad na neki nazijski restavrant. — Rio de Janeiro, Brazilija. — Ob mejo Nizozemske Guiane je tukajšnja vlada že poslala manjše oddelke čet, da pomaga vojaštvu Zed. držav čuvati tamkajšnje rudnike bauksita, pripravljenih pa ima v to svrhu še več čet.

— Washington, D. C. — Nek uradnik obrambnega urada se je zadnje sredo izrazil, da so Zed. države že prekosile Anglijo v hitrosti produciranja tankov. Najmanj polovica ameriških tankov pa je takoj odposlana na razna bojišča.

TUDI ZA MORNARICO UTEGNE BITI "DRAFT"

Washington, D. C. — Doslej se je moštvo za ameriško vojno mornarico rekrutiralo izključno le iz prostovoljcev, toda pričela se je pojavljati potreba, da se bodo morali pričeti izbirati mornarji tudi iz tistih, ki so poklicani v prisilno vojaško službo. To je razodel zadnje sredo mornariški tajnik Knox in omenil, da ste potepitvi dveh ladij, Kearny in Reuben James, povzročili to stanje, češ, da zaradi nevarnosti starši ne dovoljujejo več svojim sinovom pod 21. letom vstopa v mornarico. Zdaj se priglazuje prostovoljcev le še po 9.000 na mesec, dočim jih potrebuje mornarica 13.000, karke pa se bo s prihodnjim julijem zvišalo na 15.000. Primanjkljaj se bo moral torej izpopolniti najbrž z naborniki.

Washington, D. C. — Iz delavskega odbora poslanske zbornice se je razodel osnutek za zakonski predlog, ki bi imel preprečiti stavke v takih industrijah, katere so bistveno potrebne za obrambni program. Dočim pa so se zadnje dni, zlasti med premogarsko stavko, izražale zahteve po čim najbolj drastičnem nastopu proti stavkam, kaže omenjeni osnutek dokaj milo lice.

Stavke bi se imele po tem načrtu preprečiti predvsem potomo številnih in dolgotrajnih pogajanj. Prva pogajanja bi bila med delavstvom in delodajalci direktno. Ako se ta razbiže, nastopi posebni posredovalni odbor, ki bi posloval v predsedniškem uradu. Če bi se ta nič ne dosegel, bi posebej izbrani člani tega odbora sami podvzeli delo za spravo. Tudi, ako bi se še to delo izjalovilo, bi ne bilo končec pogajanjem, marveč bi imel predsednik pravico, sestaviti še en zasidni odbor, ki bi imel takorekoč odločujočo besedilo. Če bi se delavstvo odločilo tega odbora ne podalo ter pričelo stavko, bi bilo za šest mesecev ob svoje pravice pod raznimi delavskimi zakoni in ob brezposelnostno zavarovalnico. Ako bi se pa delodajalec ne pokoril, bi vlada lahko zasegla njegovo tovarno in jo sama obratovala.

STRELJANJE BREZ SMODNIKA

Canberra, Avstralija. — Tukajšnja vlada preizkuša neke nove vrste top, imenovan "Kirby gun" po njegovem izumitelju, ki je svojevrsten v tem, da se krogla izstrelji iz njega ne s pomočjo smodnika, pač s stisnjenim zrakom. Posebna prednost streljanja s takim topom, kakor se trdi, je v tem, ker se pri izstrelitvi nič ne zabliksne.

Vesti o domovini

Mednarodni časopis "Christian Science Monitor" je priobčil članek o Jugoslaviji, v katerem pravi, da je Jugoslavija pod upravo gangsterjev, ki strašno gospodarijo med revnim narodom.

Jugoslavija pod upravo gangsterjev

Boston, (JCO). — Znani časnikar in pisatelj g. Maurice Feldman je v uglednem mednarodnem časopisu "Christian Science Monitor" napisal sledeči zanimivi članek o stanju v Jugoslaviji, s posebnim ozirom na dogodke v Hrvatski:

Poročila, ki vsak dan prihajajo iz Jugoslavije, o borbah z uporniki, o izvrševanju smrtnih obsodb nad množicami, o strahovladavi ves čas in povsod, pričajo o strašnih razmerah, strašnejših kot kjerkoli drugje pod nemškimi gospodstvom. Zdi se, da je vse prebivalstvo Hrvatske padlo v roke nekakšnemu društvu gangsterjev. Pod vodstvom sedanjega predsednika dr. Ante Pavelića in njegovega prijatelja Gustava Perčeca so vstasi postali edina zakonita politična stranka v Hrvatski.

Vstaska organizacija lahko sebi pripiše mnoge uboje, med drugimi uboj Kralja Aleksandra in uboj Louisa Barthoua. Voditelji organizacije so ustanovili posebne šole v Italiji in v Madžarski, ki je denar zanje dala italijanska vlada in kjer so vzgajali in poučevali bodoče ubijalce. Te zločince so navadno pošiljali v Jugoslavijo in tako se mnogi zločini, ropi in tatvine lahko pripisujejo vstajem. Italija in Madžarska ste dobili svoj vloženi denar z obrestmi nazaj. Prvo delo dr. Pavelića je bilo, da je vso Dalmacijo odstopil Italiji, drugo, da je vrnil Madžarski vse tiste dele, ki jih je imela pred prvo svetovno vojno. Da bi pokazal svojo globoko hvaležnost, je Pavelić ponudil hrvatsko krono italijanskemu vojvodi iz savojske vladarske hiše. Da bi se to omililo si je vojvoda nadel ime Tomislav, v spomin na velikega voditelja nekdanje svobodne Hrvatske.

Sedaj so se streznili tisti, ki so hoteli samostojnost.

Razglasitev tako imenovane neodvisne Hrvatske ni napravila nobenega vtisa na prebivalstvo. Velika večina Hrvatov je desetletja bila za določeno obliko sodelovanja s Srbi in s Slovenci.

Dejstvo, da je Hrvatska prišla v roke vstajem je streznilo celo najbolj navdušene samostojneže. Odkar je oblast prevzel Pavelić, ne mine dan, da ne bi po ulicah Zagreba in drugih hrvatskih mest odmevali strelji. Vstaje so postale sestavni del vsakdanjega življenja. Meščani in kmetje se borijo proti ropanju in plenjenju Pavelića in njegove soddge. Pravijo, da je Pavelić v prvih tednih svoje vladave dal članom svoje telesne straže povelje, pokončiti vse somišljenike prejšnje vlade, zlasti tiste kmetijske voditelje in tiste duhovnike, ki so bili dani beograjski vladi.

Švicarska poročila so naznačila, da je hrvatski sodni ministar izdal uredbo, s katero se omejuje pravice rimokatolikov in po kateri morajo predati oblastem važne statistične podatke. Preiskava v mesecu avgustu je pokazala, da je samo v Zagrebu izginilo sedem katoliških duhovnikov in sto trideset uradnikov bivše HSS (Mačkove kmečke stranke). Večina trgovcev v Zagrebu in v drugih mestih mora plačevati poseben davek, tako imenovani davek za "obrambo in zaščito", vstajem seveda. Če se lastnik trgovine brani plačati omenjeni davek, potem njegovo trgovino podro, ali pa — kar se bolj čisto zgodi — lastnik izgine. Policija je pod nadzorstvom vstajev, kajti policijski uradniki in stražniki so postali člani vstajške stranke. Nemška in italijanska policija delate z vstaji, kajti ti so edina skupina v Hrvatski, ki je z osiščem. Ni treba omenjati, da so žide, ki je njih večina živevala v Zagrebu, preganili in njihove trgovine in hiše zaplenili. Števila ubitih židov ni mogoče ugotoviti. Mimo židov zaradi vstajškega delovanja najbolj trpe katoliški duhovniki, kmečki prvaki in mladina.

Zahtevajo vstajo

Zraven Italijanov v državi najbolj črtijo Nemce. Po vsej Hrvatski nahajate lepake, ki ščuvajo k javnemu upor proti vstajem in proti tujim zatiralcem. Prebivalstvo se dobro spominja, da je Italija že dvakrat prevzela Hrvatsko. Starejši rodovi se še vedno spominjajo borb proti madžarskim mogočnikom, ki so trajale dolga desetletja.

Med temi prepovedanimi lepaki je tak, ki se končuje s temi besedami: "Hrvat! Sovražnik je znotraj naših meja! Osvobodite zemljo pred nemškimi, italijanskimi in madžarskimi zatiralci! Uprite se vstaskemu ubijanju! Živela svoboda!" — Hrvatska je bila dolgo časa pod Madžarsko. Madžarski kralj Koloman je l. 1102 prisilil Hrvatsko k vstopu v skupno državo, ki je trajala do prejšnje svetovne vojne. Madžarski dedni veleposestniki so pognali hrvatske kmete z njihovih posestev in jih zaslužili, končno pa so odšli, prebivalstvo pa je živelo v bedi in pomanjkanju. Hrvatski narodnjaki so se trudili, da bi osvobodili domovino izpod madžarskega jarma in se združili z vsemi Južnimi Slovani. V maju l. 1915 se je v Londonu sestal Jugoslovanski odbor pod vodstvom pobeglega Hrvata dr. Antona Trumbića, ki se je skupaj s Pašičevo srbsko vlado trudil, da bi Hrvatsko oddelil od avstro-ograrskega cesarstva. Padec starega cesarstva je bil konec načrtov, ki jih je zagovarjal nadvojvoda Franc Ferdinand in ki

(Dalje na 4. strani)

EVROPA SIGURNA, DA DOBI NEKE VRSTE 'NOVI RED'

Bern, Švica. — Teatralna nazijska prireditve zadnjega torka v Berlinu, ko so zastopniki številnih evropskih narodov v paradi korakali k mizi, kjer so podpisali takozvani protikomunistični pakt, je imela nekako pokazati, da smatrajo naziji evropski "novi red" kot nekaj realnega, namreč nekaj takega, kar že obstoja in, kar ima obstati za stalno. To se je razvidelo zlasti iz govora, ki ga je imel ob tej priliki zun. minister von Ribbentrop, ko je povdarjal, da bo Evropa lahko popolnoma neodvisna od zunanjega sveta, kakor hitro bo imela na razpolago ruske surovine.

Zelo je sicer dvomljivo, da bi se mogel nazijski sistem in z njim njega novi red v resnici obdržati, a povsem sigurno pa je, da bo Evropa po vojni nekajkrat kot je upati, nova Evropa v lepšem drugem, kakor je bila

prej, naj že zmaga ta ali druga stran.

Ako bo Nemčija zmigala, se že lahko približno ve, kak bo njen "novi red". Gotovo je, da bo Evropa poslovala učinkovito in točno kakor mašina, pod vojaško disciplino, ki ne bo trpela niti najmanjšega ugovora. Vsa Evropa bo en sam stroj. Nasprotno pa, ako zaveznice zmigajo, je pričakovati, da bo sprva zavladal v Evropi pravi kaos in zmeda v gospodarskem in socialnem oziru, ki se najbrž več mesecev ne bo mogel urediti. Naziji so namreč že tako izpremenili evropsko lice, ko so premeštili industrijo in velike dele prebivalstva iz enega kraja v drugega, da bo vzelo časa, predno se bo to preuredilo. Toda, kadar bo preurejeno, bo vstala, je, da bo Evropa po vojni nekajkrat kot je upati, nova Evropa v lepšem obliki.

KANADCI NA POTI PROTI KITAJSKI

Kanadsko vojaštvo, ko stopa na vlak, da se odpelje proti daljnemu vzhodu, za kar se je prostovoljno prijavilo. Kanadska vlada je izdala to sliko šele pred kratkim ter je obenem objavila, da je to vojaštvo že prispelo v britanski Hong Kong.

"NA INDIJO"

Ruski spisal G. P. Danilevski
Preložil Al. Benkovič

— ZGODOVINSKI ROMAN —

Za tiste čase jako olikani, 25-letni lepi Čerkez je marsikaki ženski v Petrogradu in v Moskvi glavo zmedel. Oženil se je iz ljubezni s sorodnico svojega vzgojitelja, kneginjo Marto Borisovno Golitsino, živel z njo nekaj časa na posestvih njenega očeta ter se zopet vrnil v službo. Skoro se je njegovo ime nerazdružljivo zvezalo z enim najvažnejših podjetij Petrovih na vzhodu.

Ko je bil Čerkaski leta 1711. obiskal Kavkaz, je predlagal carju, naj sprejme za podanike s prisego na koran njegove brate in rodbino iz Kabarde.

Bratje so dali carju "šert" — prisego ter obljubili, da odvale turški jarem s svojega naroda. Leta 1713. se je knez, pridljen gardi, odlikoval v zakubanski vojni. Čez eno leto se je na carjevo povelje Čerkaski bavitel z načrti vzhodnega brega Kaspijskega morja, in videč že naprej bodoče zedinjenja vsega Kavkaza z Rusijo, je prvi svetoval Petru, naj bi se utrdil ob Kaspiju in v Perziji ter zavoljo iskanja zlata in srebra in razvitka trgovine z iztokom pripravil pohod na Indijo čez Amu-Darjo. Predno je Bekovič s tem naročilom odšel v Astrahan, je bil povišan za stotnika preobraženskega polka. (Preobražensko je bilo selo (zdaj predmestje) ob Moskvi, kjer se je mladi Peter, igraje s tovariši, vežbal za vojaka. Odtod ime 1. gardnega polka.)

Zena Bekovičeva, kneginja Marta Borisovna, je bila hči Petrovega strica, bojarja kneza Borisa Aleksejeviča Golitsina, ki je bil zato znan med carjevim spremstvom, ker se mu je med drugim posrečilo v carskem gojenju zatreji prirojeni strah pred vodo. Knez Boris Aleksejevič je sedel v petčlenskem svetu, ki je nekaj časa vladal državo, je yodil potem kazanske urade, a je pustil posvetno življenje, postal menih ter pred tremi leti umrl v Froliščevi samoti blizu mesta Gorohovca v Vladimirski guberniji. Iz spoštovanja do njegovega spomina je car njegovi hčeri, soprogi Bekovičevi, ob prihodu na dvor sam šel nasproti ter jo sam dvignil iz sani.

Sestre kneza Bekoviča so bile tudi omožene s knezi: Nastasja z Romodanovskim, Agrafena s Hovanskim in Ana s čuvarjem carjeve zakladnice Prozorovskim. V grbu Čerkaskih je bilo zlato državno jabolko na hermelinskem polju in čepica z zelenim peresom prerokovim.

Predno je kneginja Marta Borisovna moža spremila na pohod, je krenila s štirimi nedoletnimi otroki v Froliščevo samot, kjer je samostanu izročila bogata darila ter na grobu svojega očeta opravila molitve za srečen pot. Vrnila se je v Astrahan malo prej, nego je Kasatkin prišel tja.

Ko je knez Čerkaski dobil nova carjeva povelja in naročila, katera mu je Kasatkin prinesel iz Holandije, je sklical vojni svet. Glasovi so se na posvetovanju cepili. Kasatkin se je še pozneje spominjal vseh podrobnosti tega posvetovanja.

Posebno se je ogreval mornariški poročnik Kozin, človek srednje postave, rejen in zarjavelega lica — Kasatkin ga je prvokrat videl tukaj. "Kaj pa hočete, gospoda," je govoril Kozin. "Iz Kazani še niso prišle pričakovane zaloge, vojne lekarne in zdravniki... Tako bi moral ves ves sedemdeset mož broječi oddelek iskati pomoči pri enem samem zdravniku, ki pa je vrhu tega še star..."

Po dolgem prerekanju, hrupu in celopsovanju, pri čemer je Kozin — očitač Čerkaskemu — oddelkovne Azijate imenoval "debeloglavce" in so ti skoro pograbil jata gane, so sklenili zimski pohod prvega oddelka z enim delom topništva in vojno prtiljago.

Pomorsčakov za ladjeve imamo dovolj, je rekel Bekovič, obrnjen h Kasatkinu, a malo izkušenih topničarjev. Zato tebi, Aleksej Iljič, izročam vodstvo kozakov. Oglejte si Gurjevski zaliv in ga pripravite za izkrcanje pehote, mojega štaba in drugih delov.

Kozaški oddelek se je dvignil iz Astrahana koncem velikega posta. Skupina voz s kibitkami (Kibitka — streha vozu ali šotoru) iz klobučevine je šla zadaj, zastražena od krščenih Kalmikov in mohamedanskih Tatarjev. Velblodi so na hrbitih nosili darove za indijskega velikega mogula — za nekaj tisoč rubljev sukna, baržuna, krzna, svilu in brokata. Hivanskemumu hanu so razen drugih darov peljali klobučevino prevlečeno pozlačeno kočijo s šipami, za njo pa črnega konja za ježo in krdelo temnosivih, iz Nemčije pripeljanih uprežnih zrebcev.

Pred odhodom glavnega oddelka v Gurjev je bila pri Čerkaskem poslovilna večerja.

Pogoščeni so bili oddelkovni načelniki in drugi čini. Pri mnogih zdravicah na carja in vojsko je svirala godba, tolkli so na bobne in barabane.

Tudi Kozin je bil zraven. Po svoji navadi se je zdaj prepiral z brigadnim komisarjem Volkovom.

— Ne šalite se, gospod, je rekel Volkov, vse priprave so stale dvesto in osemnajst tisoč... Kaj hočete še več? Za vse je prekrbljeno.

— Dvesto osemnajst tisoč, vem! je zbadljivo odgovoril Kozin. Vse to je izračunano in zapisano. Samo ne jezi se, batjuška, velblodov je premalo, žganje je razredčeno in moka, oj, diši...

Volkov je kričaje prišel oporekati. — O čem govorite? je rekel Bekovič ter se približal prepirljivcem.

Kozin se je okrenil. Bekovič ga je s prizanesljivim smehljajem pogledal v srčito, od razburjenosti zardelo lice, na brezbrizno počesane lase, na ponošeni, zamazani kaftan ter ponovil vprašanje.

— Tako je, knez, je odgovoril Kozin nespoštljivo odurno. Ne godi se tu vse po predpisih... Pripravljate se za vojsko, a kaj vam je ukazano? In zakaj odlašate s karavano?

— Pojasnite to, gospod, jaz ne umejem, je rekel Bekovič, pripravljen poslušati.

— Pohod se ne posreči, vsi pridete v zagato, v past! je nadaljeval Kozin, dvigajoč od jeze drgetajoči glas! Vi ne poznate igre... več šahov, en mat!

— Njega Veličanstvo je ukazalo tako! je odvrnil Bekovič.

— A vi morate carju sporočiti, morate, je kričal Kozin in mahal z rokami. Vse to je nezadostno, varj pravim, iz vsega skupaj ne bo nič. Treba je poslanstva, blaga, darov — a vi peljate vojsko, podobno spremstvu... Ali mislite ukaniti prebrisane azijske domačine? Tudi vrabec čivka na mačko...

— Morda ima pa Kozin vendarle prav? so pomislili nekateri, med njimi tudi Kasatkin.

(Dalje prih.)

TO SO BESEDE!

Dne 6. novembra sem dobil pismo od glavne predsednice Slovenske zveze, Mrs. Marie Prislend, ki mi piše: "V Sheboyganu, Wisc. smo zaključili prvo nabiranje denarnih prispevkov za slovensko sekcijo Jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki. Naša naselbina šteje komaj kakih dva tisoč Slovencev. Poznana je po svojih nizkih plačah, toda vseeno smo zbrali \$725.00, kar je velika vsota in dela čast naši naselbini. Denar je bil že poslan glavnemu blagajniku JPO,SS v Chicagu. Naš odbor je bil prvi, ki je poslal denarne prispevke na glavnega blagajnika."

To so besede! Vsaka je podprta z dolarji. Tu govore dejanja. Če je mala slovenska naselbina Sheboygan lahko odgovorila na kile siroviakov, zakaj niso odgovorile še druge slovenske naselbine. To je tako prepričevalen vzgled, da se ne more več zatistiti oči in iti preko tega močnega in krasnega vzgleda.

Hvala vsem in vsakemu; prvič nabiralec, drugič darovatelj. — Naselbine, posnemajte Sheboygan, Milwaukee in West Allis. Zadnji dve naselbini sta poslali potom svojih župnij \$521.20, kar je bilo poročano v zapisniku slovenske sekcije JPO.

Dne 10. novembra pa dobi pismo od glavnega tajnika Ameriške bratske zveze, brata Antoha Zbašnika, ki je predsednik lokalnega odbora št. 6 v Elyu, Minnesota, ki se glasi:

"Priloženo Ti pošiljam ime naša darovalcev za slovensko sekcijo Jugoslovanskega pomožnega odbora, podružnica št. 6 Ely, Minnesota. Priobči imena!"

"To je naša prva kolekta. Čelega mesta se nismo obiskali. Priredili bomo tudi ples v Community Centerju na Silvestrov večer in zabavni večer istočasno v Jugoslovandomu. Če nam bo sreča mila in če se bo vsak potrudil, nam bosta obe prireditvi prinesli najmanj 500 dolarjev prebitka."

To so besede! V teh besedah zvenijo zlati cekini. V teh besedah je zapisala slovenska naselbina Ely v Minnesoti svojo moč, zavest in usmiljenje do svojih dragih v domovini. Isti dan sem dobil prepis pisma, katerega je pisal glavni blagajnik Ameriške bratske zveze, brat Louis Champa, ki je obenem blagajnik lokalnega odbora št. 6. Pismo je naključno prvo nabiranje denarnih prispevkov za slovensko sekcijo JPO,SS v Chicagu, Ill. Glasi se:

"Priloženo Ti pošiljam dva čeka, enega za \$500.00, (dar ABZ) in drugega za \$954.30, skupaj \$1,454.30. To je prvi prispevek od lokalnega odbora št. 6 JPO,SS v Ely, Minn."

To je moško potrdilo, da je bil nabrani denar poslan in da je vsaka beseda podprta z dolarji. Vse je zastopano: Vse naše slovenske podporne organizacije kot eno telo, združeno v lokalni odbor SS,JPO. Kako lepo je to, kakšno bratsko soglasje je v teh imenih, kako so vsi kot eden, vsak po svoje dali za trpeče brate in sestre v domovini. In niso dali samo Slovenci. Pogledajte imena! Vse narodnosti so dale, ki stanujejo tam. Vprašali so vsakega, katerega so srečali. Niso vprašali za njegovo narodnost in ne za njegov stan, vprašali so le, ako hoče kot človek pomagati človeku Slovincu onkraj morja.

Kako demokratično je to. Mogoče samo v Ameriki. Imena teh darovalcev se bo tloralo po vojni priobčiti v slovenskem časopisu v Ljubljani, da se bo pokazalo demokratično sliko ameriškega življenja, kjer toliko narodnosti lahko živi v enem malem mestu, a med njimi ni sovraštva, ampak med njimi je skupen in velik čut, da se pomaga človeku, katerega je zadela nesreča: narodnost, vera, stan in politika tukaj ne šteje. Tu šteje samo človeško bitje, ki trpi.

Slovenci in Slovenci, tu imate dva lepa vzgleda, posnemajte ju. Tu imate dokaz, kaj se lahko vse stori, če je dobra volja in zavest kaj smo dolžni napraviti za naše uboge, trpeče in siromašne ljudi naše krvi.

To so besede, v vsaki besedi je srebrni, v vsaki stavku je zlato, a v vseh teh trih pismih pravo in zvesto bratstvo ljubje onega brata in one sestre, ki živita daleč od domovine.

Janko N. Rogelj, dir. publ. SS, JPO.

Pisano polje

J. M. Trunk

Tudi iz Prekmurja se poročajo, da Mažari postopajo s Slovenci, kakor bi bili ti še pod živino. Peščici Mažarov so to omogočili Slovani, ker je bila vsaka vas zase in še ta razdvojenost na več strank in struj in so se Slovani le pisano gledali med seboj in še grizli so se. Morda skupna polomija med Slovani prinese nekaj več soli v glave, da bodo stopili skupaj in so postavili zoper Mažarčke in Nemčke v skupni obrambi.

Vse govoričenje o Združenji Evropi je hoče, ker Nemci in Mažari bodo ostali, kakršni so bili in še za 50 odstotkov slabši bodo in taki bodo pri vsi hvalisani demokraciji, ki je si čer dobro, ampak za Slovane dobra le, kadar bodo Slovani izven nemškega in mažarskega nasilja, in bodo zedinjeni tem lahko pokazali, kje poper raste, dasi jim bodo pustili njih pravice, ako pri teh pravicah ostanejo. Tudi v kaki Združenji Evropi bi dali Nemci in Mažari pravice drugim le, kadar bi bili prisiljeni, ampak pri Združenji Evropi ne bo take sile, pravične sile, ker taka sila bi ne bila slovanska, pač pa nemška in mažarska in še kaka druga, in pravičnosti druga sila ne pozna.

Mažari v Prekmurju, le pogledajte, kako bi bilo v Združenji Evropi! Ko bo voda v grlu, bodo pa najsladkeje godli Nemci in Mažari o vrlinah Združene Evrope.

Bolgari niso vsi ravno slabi, ampak njih politika je bila hu-

VOJAŠTVU DOVOLJENA PROSTA VOŽNJA

Detroit, Mich. — Vodstvo tukajšnjih cestnih železnic je v torek odločilo, da se dovoli na mestnih karah in busih brezplačna vožnja vojakom in mornarjem v uniformi.

VESTI O DOMOVINI (Nadaljevanje s 1. strani)

so povzročili, da je bil umorjen. Odposlanstvo avstro-ogrskih Južnih Slovanov, predstavniki Hrvatov in Slovencev, so 6. oktobra v Zagrebu ustanovili s Srbi Narodno Veče in predicali vdanost Avstro-Ogrski.

DR. H. M. LANCASTER Dentist

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)
Telefon Canal 8817
CHICAGO, ILL.

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Zefran
1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611
NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in šenitovanja — Mrtvašnica kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

SLOVENSKE stenski koledarji

so že v tisku in bodo v nekaj dneh dogotovljeni. Naročniki "Amerikanskega Slovenca" jih bodo dobili brezplačno kot božično darilo od svojega lista. Za nenaročnike pa stanejo po

20 centov s poštnino

Naročila sprejemamo že sedaj, in kakor hitro bodo gotovi, jih bomo onim, ki jih bodo naročili, poslali po pošti. Naročila za koledarje je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI
našega, nad vse ljubljenega soproga, oziroma akrbnega očeta

Frank Vidmar, Sr.

ki je umrl 1. decembra 1940.

Leto eno že počivaš pod gomilo mrzlo tam, mi pa, ki smo te ljubili, spomin budil nam vsaki dan.

Zaljubljeni ostali:

ANNA VIDMAR, soproga; FRANK VIDMAR, JR., sin; JENNIE PUHEK, hči

Chicago, Ill., 29. novembra 1941.

Nove plačilne knjižice

ZA DRUŠTVA K. S. K. J.

Trpežne vezane v platno, narejene za 12 let. Velikost 4 1/2 x 3 inčev, primerna velikost za šep. Tiskane na dobrem pisnemem papirju s plovki, po kakršnih društva vedno poprašujejo. Na platnice pride tiskano ime društva, ki jih naroči.

50 knjižic.....\$8.50 — 100 knjižic.....\$13.75

Pri višjih naročilih dodaten popust.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

S prijateljem po svetu

Dober zanimiv list, ki daje pouk, je najboljši človekov prijatelj. Dober list bogati človekovo znanje. Dober zanimiv list dela vam tovarištvo ob dolgih zimskih večerih. Tak list bote imeli, če si naročite družinski mesečnik

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois
STANE LETNO SAMO \$2.00 — NAROČITE SI GA ŠE DANES!